

Soma faciası 5 ay boyunca geliyorum dedi

20/06/2014 02:00

Kaynak: http://www.radikal.com.tr/turkiye/soma_faciasi_5_ay_boyunca_geliyorum_dedi-1197950

Radikal, Soma'daki facianın bilirkişi raporuna ulaştı: Facia 5 aydır 'geliyorum' diyordu... O gün madende sıcaklık 46 dereceye fırlamıştı...

Haber: İSMAİL SAYMAZ -ismail.saymaz@radikal.com.tr / [Arşivi](#)

Soma'da 301 işçinin hayatını kaybettiği facianın "Geliyorum" diye sinyal verdiği ortaya çıktı. Radikal'in ele geçirdiği bilirkişi raporuna göre, yer altındaki karbonmonoksit miktarını ölçen sensörler, faciaı aylar önceden haber verdi. 50 PPM'yi aşmaması gereken karbonmonoksiz miktarı beş ay boyunca defalarca bu sınırı geçtiği ve hatta 500 PPM'ye kadar ulaştığı halde, sensörlerin uyarısına kulak asılmadı. Ayrıca oksijen miktarı da çok kez yüzde 19'un altına düşmesine rağmen maden boşaltılmadı. Gaz ölçümlerinden sorumlu teknik nezaretçiler 15 günde bir hazırladıkları onaylı deftere karbonmonoksit yükselişlerini geçirmediler. Öte yandan, madende 30 dereceyi aşmaması gerekir kuru sıcaklık miktarı, faciadan önceki bir haftadan itibaren 46 dereceye kadar yükseldiği halde kimse kılını kıpırdatmadı. Öyle ki, 301 işçinin can verdiği saatlerde sıcaklık,

İlk bilirkişi incelemesi 4 gün sonra

Soma'daki ilk bilirkişi incelemesi madendeki koşullar nedeniyle faciadan ancak dört gün sonra, 16 Mayıs'ta yapılabildi. Prof. Dr. Ercüment Yalçın, Prof. Dr. Ahmet Hakan Onur, Prof. Dr. Eyüp Akpınar ve iş güvenliği uzmanı Alpaslan Ertürk'ün oluşan heyet, hazırladıkları tutanakta, kömür işletmelerinde hava ile teması sağlanan kömür oksitlenmesi sonucunda ısının açığa çıktığını, bu ısı uzaklaştırılmadığı takdirde ocak yangınlarının oluştuğunu kaydetti. Tutanakta, kömürün kendiliğinden yanması sonucunda karbonmonoksit, karbondioksit, ısı ve nemin açığa çıktığı, bu parametrelerin izlenmesi halinde yangının takip ve tespit edilebilmesinin mümkün olduğu kaydedildi.

10 katına kadar çıkmış

Kömürlerin kendiliğinden yanmasını belirleyen karbonmonoksit gazına ilişkin madendeki 48 ayrı sensör üzerinde yapılan incelemede, Mart 2014'ten facianın meydana geldiği 12 Mayıs'a kadarki süreçte, madenlerde izin verilen, 50 PPM'lik azami konsantrasyon düzeyinin aşıldığı ve bu yönde çok sayıda ölçüm kaydı olduğu saptandı. Bilhassa "S panosu S3 klasik ayak hava çıkışındaki 470 numaralı sensörde" yer yer farklı aralıklarla 500 PPM'nin çok üzerinde değerler tespit edildi. H panosu H3 hava çıkışındaki 490 numaralı sensörde de, 8-13 Mayıs arasında aynı oranda yükselme gözlemlendi. S panosu S2 hava çıkışındaki 536 numaralı sensör ve anayol üzerindeki 415 numaralı sensörde de benzer bir artış görüldü. Bilirkişi raporunda, bu oranlar şöyle yorumlandı: "Yüksek karbonmonoksit kömürün kendiliğinden yanmasının en önemli göstergesidir. Madenlerde iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliğine göre yüzde 19 oksijen değeri altında, maksimum yüzde 5 karbonmonoksit ve maksimum 50 PPM üzerinde karbonmonoksit bulunan ortamlarda çalışılmaz. Yukarıda konumları belirlenen sensörlerde oksijen değerleri de incelenmiş olup limit değerinin altında oksijen konsantrasyonlarına rastlanmıştır."

Deftere

yazmamışlar

Raporda madendeki iş güvenliğinden teknik nezaretçilerin sorumlu olduğu, bu görevlilerin sensörlerden gelen verileri 15 günde bir onaylı nezaretçi defterine kaydetmeleri gerektiği, deftere yazılan eksikliklerin yerine getirilmesinden işveren vekili ve şirketin sahibinin yükümlü olduğu ifade edildi. Defter incelendiğinde, Ocak 2014'ten faciaya kadarki dokuz nottan sadece birinde, 24 Şubat'ta H panosunda karbonmonoksit artışından söz edildiği, diğer tarihlerde karbonmonoksit artışına ve oksijen yetersizliğine ilişkin bilgi verilmediği anlaşıldı. 9 Nisan'da deftere "yeni konacak fan için bir irtibat bacasına başlandığı" bilgisi verildiği, bu durumda "ocakta bir hava sıkıntısının olduğunun anlaşıldığı" belirtildi. Ayrıca, 15 Ocak 17 Şubat 2014'te iş yeri hekimi gözlem defterinde de gaz anormalliklerine değinilmediği, zaten bu tarihten sonra toplantı yapılmadığı belirlendi. Bilirkişiler; teknik nezaretçi, işletme müdürü, saha sahibi, iş güvenliği başmühendisleri, şirketin yönetim kurulu başkanı ve vardiya amirlerinin kusurlu olduğu sonucuna vardı. Soma Cumhuriyet Başsavcılığında ifadesi alınan şüpheliler sadece dinamit atışlarının yapıldığı anlarda PPM değerinin yükseldiğini ve bunun 15 saniye gibi kısa bir süre devam ettiğini, bu yüzden önlem alma gereği hissetmediklerini savundu. İş Güvenliği biriminde çalışan Soner Günay, karbonmonoksit miktarı 50 PPM'yi geçtiğinde, oksijen miktarı yüzde 19'un altına düştüğünde ve metan gazı yüzde 0,5'e çıktığında sensörlerin kendiliğinden alarm verdiğini belirterek, şöyle dedi: "Dinamit patlatma esnası dışında sensörler uyarı vermiyordu. İşimiz gereği dinamit patlatmamız gerekiyordu. Dinamit patlattığımız sırada oluşan duman nedeniyle sensörler uyarı veriyordu. Uyarılar incelediğimizde 60-70 PPM uyarı verdiğini görüyordum. Sensör 5-15 dakika arasında uyarı vermeye devam ediyordu. PPM 50'nin altına düştüğünde sensör uyarı vermeyi kesiyordu. Eğer dinamit atımından kaynaklanan uyarı değil ise ayağı hemen boşaltıp gerekli [güvenlik](#) tedbirlerini alıyorduk."

46 derecede ölüme gittiler

Bilirkişilerden Prof. Ahmet Hakan Onur, madendeki gaz, sıcaklık ve basınç veri kayıtlarına ilişkin 18 Mayıs'ta Soma Başsavcılığı'na bilgi sundu. Bu bilgi

notuna göre; yeraltında kömürün kendiliğinden yanmasının en önemli delilinin sıcaklık konsantrasyonu ve artışı olduğu belirtildi. Maden ocaklarında havanın nem değerlerine bağlı olarak kuru sıcaklığın 30, yağ sıcaklığın da 25 dereceyi geçmemesi gerektiği ifade edildi. Madende bulunan 428 numaralı sıcaklık sensörü üzerinde yapılan incelemede ise 6 Nisan ve 5 Mayıs tarihleri arasında sıcaklığın 25'ten 30'a yükseldiği, 6 Mayıs'tan 13 Mayıs'a kadar da kademeli olarak artarak 46'ya çıktığı belirlendi. Olay anında 46 dereceyi gösterdiği anlaşıldı.

İşte o tutanak!

Soma Madencilik'in Yönetim Kurulu Başkanı Can Gürkan, tutuklanmadan önce savcılıkta alınan ifadesinde, şirketteki tüm yetkilerin Yönetim Kurulu Üyesi Ramazan Doğru'ya ait olduğunu, dolayısıyla sorumlunun da Doğru olduğunu savunmuştu. Bu iddiasına ilişkin, yetkilerin Doğru'ya devredildiğine dair 17 Ocak 2014 tarihli şirket karar örneğini sunmuştu. Ramazan Doğru ise bu tutanakta, kendisine ait olduğu **iddia** edilen imzanın sahte olduğunu savunmuştu.